

Útdráttur

Geðtengsl barna og foreldra hafa verið sögð skipta höfuðmáli þegar skoðaðir eru þeir þættir sem hafa áhrif á hvernig ungu fólki farnist í lífinu. Rannsóknir sýna að þeir sem eiga í góðum tilfinningalegum tengslum við foreldra sína eigi síður við sálræn eða félagsleg vandamál að stríða. Hin íslenska fjölskylda hefur breyst mikið á síðustu öld og mörg fjölskylduform hafa sprottið fram í samtímanum. Því eru tengsl fjölskylduforms og geðtengsla umfjöllunarefni þessarar rannsóknar. Unnið var úr gögnum úr rannsókninni *Heilsa og lífskjör skólanema* sem lögð var fyrir snemma á þessu ári. Þar voru skoðaðir fjölskylduhagir 10. bekklinga. Einnig voru skoðuð viðhorf þeirra til ýmissa tengsla milli sín og ólíkra fjölskyldumeðlima. Þátttakendur voru 1913 talsins eða um 40% af heildarþýðinu. Mælitækið sem notast var við í rannsókninni var spurningalisti sem nemendur fylltu sjálfir út. Helstu niðurstöður eru þær að 25% nemenda eiga sér annað heimili en aðeins 31,6% þeirra dvelja þar að einhverju ráði. Tilfinningatengsl móður mældust lág og mun lægri en tilfinningatengsl við föður. Foreldrar sem búa saman vita mest um það hvar unglingurinn er og hverjir vinir hans eru miðað við önnur fjölskylduform. Unglingar eiga almennt erfitt með að tala við stjúpforeldra eða í um 60% tilfella. Niðurstöður benda til þess að fjölskylduform hafi áhrif á tilfinningatengsl að einhverju leiti en þó ekki öllu.

Abstract

Attachment between children and their parents, in early age, have been considered important factors in how young people cope with life. Studies show that those who have had healthy attachment with their parents, are less at risk to suffer from psychological or sociological problems. The Icelandic family has changed a lot during the last century, and many new family structures now occur in modern society. Therefore the main topic of this research is the internal connection in family structures and attachment. The data used in this study is from a research called *Heilsa og lífskjör skólanema* that was made earlier this year. In this research living conditions of tenth graders families were examined. Also their opinion of different attachment between themselves and different family members was studied. The participants were 1913 or about 40% of the population. The instrument used in this study was a questionnaire, which the students themselves filled out. The main conclusion was that 25% of the pupils have a second home, but only 31.6% of them, stay at the second home on regular basis. The attachment to the mother was measured low, and much lower than to the father. Parents living together have the best overview about the whereabouts of the teenager, and who his or her friends are, compared to other family forms. Generally, teenagers have a hard time talking to stepparents or in about 60% of the cases. The conclusions show that the family structure has an effect on attachment to some extent.